

2. Уразметова А. В. Каламбур как стилистический прием при образовании фразеологизмов с топонимами (на материале английского и французского языков) / А. В. Уразметова // Вестник Челябинского государственного университета / гол. ред. А. Ю. Шатин. – Серия Филология. Искусствоведение. – № 10 (225) Вып 52. – Челябинск: ЧелГУ, 2011. – С. 159-161.

3. Хохлова В. А. Этноспецифика оценочной семантики английской и украинской топонимической фразеологии / В. А. Хохлова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка / гол. ред. П. Ю. Саух. – Вип. 4(76). – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. – С. 246-251.

Мухіна В.П.

студентка,

Науковий керівник: Карпенко О.Ю.

доктор філологічних наук, професор,

завідувач кафедри,

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИЙОМУ НОМІНАЛІЗАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ ПРОМОВ ПРЕЗИДЕНТА США БАРАКА ОБАМИ У ПЕРІОД ЙОГО ПЕРШОЇ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ ПЕРЕДВИБОРЧОЇ КАМΠΑНІЇ)

XXI століття ознаменувалося швидким стрибком у розвитку науки та техніки. На початок століття нараховувалось понад трьохсот мільйонів користувачів мережі Інтернет, з появою якої все стрімкіше набирає обертів маніпулятивний вплив на свідомість користувача цією мережею. Радіо й телебачення так само вийшли на новий рівень, адже з'явилася можливість трансляції не тільки по телевізору, а й за допомогою Інтернету. Тому, не дивно, що редактори Інтернет-ЗМІ, автори сайтів чи блогів вдаються до будь-яких хитрощів, маніпуляцій чи вивертів, метою яких є привернути увагу та спродувати необхідну поведінку. Частіше за все, на першому етапі це відбувається засобами використання обценної лексики у назві сайту, де *«Автори сайтів епатують потенційних користувачів, шокують їх, викликають специфічну зацікавленість їх інформаційним наповненням»* [1]. Складніший випадок, коли ці маніпуляції приховані, і реципієнт не може дати собі раду, що відбувається. Довівши наявність великої кількості лінгвістичних засобів впливу в політичних промовах Б. Обами [2], було вирішено дослідити функціонування окремого засобу Мілтон-моделі – номіналізації.

Метою цієї статті є визначення не тільки наявності лінгвістичного засобу впливу – номіналізації, а й дослідження частоти й особливості його використання. Об'єктом дослідження виступає політичний дискурс як вид комунікативної діяльності. Предметом дослідження постає маніпулятивний лінгвістичний вплив на свідомість реципієнта з метою формування необхідної думки та поведінки. Для досягнення поставленої мети було проаналізовано низку праць відомих дослідників нейролінгвістичного програмування таких, як Бендлер Р., Гриндер Д., О'Коннор Дж., Сеймор Дж., Ковалевська Т. Ю.

О'Коннор Дж. та Сеймор Дж., зазначають, що патерн номіналізації з'являється тоді, коли дієслово, що зображує процес, перетворюється в іменник [3]. Оскільки дієслово містить в собі безпосередньо дію або довготривалий процес, то, трансформувавшись у іменник, дієслово номіналізується й перетворюється в статичний іменник, таким чином знищуючи велику кількість інформації. Тобто, мета цієї моделі – уникнення конкретизації. Частіше за все в англomовному дискурсі випадки номіналізації представлені герундієм чи віддієслівним іменником.

Проаналізувавши заяву Б.Обами стосовно своєї участі в передвиборчій кампанії, ми знайшли 27 проявів номіналізації: «*reaching for what's possible*», «*building that more perfect union*», «*building a better America*» (було використано двічі), «*building a working consensus*», «*plant closings*», «*meaning of my Christian faith*», «*despite working*», «*meeting these challenges*», «*preference for scoring cheap political points*», «*rolling up our sleeves*», «*instilling an ethic of achievement in our children*», «*adapting to a more competitive economy*», «*strengthening our communities*», «*sharing some measure of sacrifice*», «*focusing on prevention*», «*providing better treatment*», «*using technology*», «*capping greenhouse gases*», «*rebuilding our alliances*», «*rebuilding the military*», «*exporting those ideals*», «*providing the care*», «*reclaiming the meaning of citizenship*», «*restoring our sense of common purpose*», «*realizing that few obstacles can withstand*», «*perfecting our union*» [5].

Видається цікавим, що наявно багато герундіальних форм, які утворились від дієслів, що позначають активні конкретні фізичні дії: «*build*», «*rebuild*», «*work*», «*close*», «*meet*», «*roll up*», «*provide*», «*strengthen*», «*use*», «*cap*», «*export*», «*restore*», хоча поєднані вони були із абстрактними іменниками, тобто, якщо будувати, то ідеальну єдність (а не будинок як предмет матеріальний, наприклад); якщо перебудувати, то союзи; якщо зустрічати, то випробування; якщо посилювати, то громаду; якщо експортувати, то ідеали і т.д. Використання герундіальних форм, утворених від дієслів, що позначають процеси ментальної діяльності, виявляється значно меншим і представлене такими дієсловами, як «*instill*», «*adapt*», «*share*», «*reclaim*»,

«*realize*», «*perfect*». Також нами було помічено вживання віддієслівних іменників, які містять префікс *re-*, наприклад, у «*rebuilding*», що несе конотативну функцію виконання дії заново, тобто перероблення наново. Це, в свою чергу, включає пресупозицію, що дія, яку потрібно переробити, вже колись була почата. Отже, все вищезазначене свідчить про інтенцію мовця донести до свідомості реципієнта: по-перше, про необхідність діяти (а закінчення *-ing*, яке властиве для позначення довготривалої дії чи стану, – про необхідність постійно знаходитися в дії) і, по-друге, сформулювати асоціацію між дією та тим, хто говорить про цю дію, таким чином, щоб людина стала символізувати певного політика з тими дієсловами, які він вживав.

У процесі обробки інавгуральної промови були виявлені випадки номіналізації у таких словосполученнях: «*rising tides of prosperity*», «*sapping of confidence*», «*reaffirming the greatness of our nation*», «*standing pat*», «*protecting narrow interests*», «*putting off unpleasant decisions*», «*remaking America*», «*understanding between nations*», «*inducing terror*», «*slaughtering innocents*», «*ushering in a new era of peace*», «*silencing of dissent*», «*suffering outside our borders*», «*find meaning in something greater*», «*meaning of our liberty*» [6]. Тобто, всього 15 випадків використання цього патерну, що майже вдвічі менше від першопочаткових промов Б.Обами, причому більшість з них використана або в негативних сенсах або у контексті війни з образним ворогом. У порівнянні з попередньою промовою значно менше присутні дієслова на позначення активних фізичних дій, до яких можна віднести тільки «*stand*», «*protect*», «*remake*», «*usher*» та «*slaughter*». Стосовно дієслів на позначення ментальної активності, то були використані такі дієслова як «*understand*», «*put off*», «*induce*», «*silence*», «*mean*». Всі інші дієслова «*rise*» і «*reaffirm*» вважаємо доцільним віднести до категорії абстрактних. Знову помічено було застосування герундіальних форм від дієслів, що утворилися шляхом додавання префіксу *re-*, наприклад у «*reaffirming*» та у «*remaking*». Поданий факт свідчить про комбіноване використання Мілтон-моделі номіналізації та пресупозиції.

Для обох виступів характерно, що при використанні номіналізації втрачається суб'єкт дії, формуючи таким чином лауну в підсвідомості реципієнта, яку він повинен заповнити своїм власним досвідом, а точніше, сам постати виконавцем. Друга риса, яка здається нам властивою у цьому контексті, являє собою той факт, що використання герундія утвореного від кінестетичних дієслів значно перевищує випадки використання останнього – від дієслів ментальної та розумової активності, ніби у комунікативний простір реципієнта відсилається сигнал: «Більше роби – менше міркуй!».

Така ситуація свідчить про те, що Б.Обама як талановитий оратор та відмінний маніпулятор і популіст прекрасно усвідомлював потреби народу в період своєї передвиборчої кампанії і вибудовував так свій мовленнєвий дискурс, наповнений варіативними сугестивними засобами, щоб досягти не тільки найбільшого впливу на свідомість кожного американця, а й змусити кожного вірити словам промовця. Всім відомо, що його намагання були успішними, і що президентське крісло він займав двічі, тож засоби Мілтон-моделей відіграли у його перемозі не останню роль. У доказ цьому твердженню можна навести дослідження агентства Gallup, яке зазначило, що у 2011 «був зафіксований різкий стрибок [довіри до ЗМІ]: рівень довіри піднявся до 27%» [4]. Погодимося з думкою авторів «Введення у НЛП» О'Коннором Дж. та Сеймором Дж., що перетворення процесів у номени являє собою чи не наймогутніший патерн, який здатний більш за все вводити людей в оману [1]. У майбутньому плануються подальші дослідження функціонування різних видів Мілтон-моделей у політичному дискурсі видатних політиків США, зокрема, Гілларі Клінтон та Дональда Трампа.

Список використаних джерел:

1. Карпенко М. Ю. Інвективні сайтоніми / [Електронний ресурс] / М. Ю. Карпенко, О. Ю. Карпенко // Наук. вісн. Південноукр. держ. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського. Сер. : Педагогічні науки. Психологічні науки. Лінгвістичні науки. – 2011. – № 13 : Лінгвістичні науки. – С. 145-151.
2. Мухіна В. П. Використання засобів нейролінгвістичного впливу на свідомість реципієнта в аспекті політичного мовлення / В. П. Мухіна // «Сучасна філологія: теорія і практика» (м. Одеса, 18-19 березня 2016 р.). – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2016. – С. 79–83
3. О'Коннор Дж. Введение в нейролингвистическое программирование. Новейшая психология личного мастерства. [Електронний ресурс] / Дж. О'Коннор, Д. Сеймор. – 2001. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.lib.ru/NLP/nlp.txt>
4. Рівень довіри американців до теленовін впав до історичного мінімуму [Електронний ресурс] // Корреспондент.net. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://ua.korrespondent.net/>.
5. Eidenmuller M. Great Speeches For Better Speaking [Електронний ресурс] / Michael Eidenmuller // McGraw-Hill. – 2008. – Режим доступу до ресурсу: <http://americanrhetoric.com/speeches/barackobamacandidacyforpresident.htm>.
6. Phillips M. President Barack Obama's Inaugural Address [Електронний ресурс] / Macon Phillips. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.whitehouse.gov/blog/2009/01/21/president-barack-obamas-inaugural-address>